

MINISTER SKARBU PAŃSTWA

MSP/DA/990/09

Warszawa, 08. 05 .2009 r.

Dot. BPS/DSK-043-1540/09

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku

W nawiązaniu do oświadczenia złożonego przez senatora Pana Macieja Klimę podczas 30 posiedzenia Senatu RP uprzejmie informuję co następuje:

W celu uzyskania informacji odnośnie negatywnych skutków wykorzystania instrumentów zabezpieczających ryzyko kursowe Minister Skarbu Państwa monitoruje nadzorowane spółki od listopada 2008 roku. W tym czasie wielokrotnie weryfikowano sytuację jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, spółek z większościovym udziałem Skarbu Państwa oraz wybranych spółek, w których Skarb Państwa jest akcjonariuszem mniejszościowym. MSP pozyskuje informacje o transakcjach zabezpieczających zawartych przez spółki z udziałem Skarbu Państwa.

Wg danych uzyskanych ze spółek, na dzień 31.12.2008 r., 33 poniosły straty na zawartych transakcjach zabezpieczających na ogólną kwotę ok. 1 mld zł. Poniesione straty w poszczególnych spółkach kształtowały się na poziomie od kilku tysięcy do kilkuset milionów złotych. Zawierane transakcje dotyczyły zarówno zabezpieczeń ryzyk kursowych, stóp procentowych jak również cen surowców.

W przypadku niektórych spółek, które zawarły transakcje zabezpieczające, pomimo poniesienia strat na koniec 2008 roku, już na koniec stycznia i w kolejnych miesiącach 2009 roku odnotowały wynik dodatni.

Spółki stosujące transakcje zabezpieczające wykorzystywały bardzo różnorodne instrumenty finansowe, w tym między innymi kontrakty terminowe typu forward, korytarz opcyjny, opcje walutowe put i call, CCRIS, CIRS. Należy zauważyć, że spółki tzw. surowcowe zawierały głównie transakcje zabezpieczające na ceny surowców. Instytucjami pośredniczącymi były zarówno banki krajowe jak i zagraniczne.

Poszczególne transakcje zawierane były zarówno w 2008 roku jak i w latach wcześniejszych. Najstarsze umowy zawierano nawet od 2000 roku. Zdarzały się także

umowy zawierane w latach 2002-2003. W przypadku np. eksporterów zabezpieczanie się przed wahaniami kursów walut w drodze stosownych umów z bankami jest uzasadnione. Wg informacji uzyskanych ze spółek (tych, w których udział eksportu w sprzedaży jest znaczący) zwiększenie sprzedaży (na eksport) w roku 2009 będzie jednym z elementów uzyskania dochodów na pokrycie strat poniesionych na zawartych transakcjach zabezpieczających. Są to więc umowy, które wynikają z normalnego obrotu gospodarczego.

Umowy zawierane były na różne okresy, od bardzo krótkich aż do kilkuletnich. Niektóre spółki zawarły tzw. długoterminowe umowy ramowe, jednakże w ramach tych umów nie zawierały żadnych transakcji.

Spółki, które poniosły straty na zawartych transakcjach podejmują szereg działań zmierzających do wyeliminowania lub maksymalnego zminimalizowania potencjalnych strat finansowych i bilansowych wynikających z aktualnie kształtujących się relacji kursowych, zmian stóp procentowych czy też zmian cen surowców. Podejmowane działania, zgłoszone przez spółki, to między innymi:

- renegecje umów z bankami (łącznie z rozmowami na temat możliwości wcześniejszego zamknięcia transakcji),
- restrukturyzacja zawartych transakcji, w sytuacji okresowych zmian kursów spółka zamyka transakcje poprzez rzeczywiste bądź prognozowane rozliczenia waluty,
- restrukturyzacja opcji walutowych poprzez podział na mniejsze transze i rozłożenie ich w czasie,
- nie przedłużanie umów w przypadku ich wygaśnięcia,
- utworzenie procedur postępowania lub specjalistycznych komórek ds. zarządzania ryzykiem,
- ograniczenie horyzontu wdrażanych zabezpieczeń.

W spółkach, które poniosły znaczne straty na transakcjach zabezpieczających zostały wszczęte działania mające na celu zminimalizowanie poniesionych strat, opracowywane są strategie postępowania w kontekście zawartych umów. Są to między innymi: zlecenie audytu przez Rady Nadzorcze w zakresie zawieranych transakcji, odwołanie osoby (osób) odpowiedzialnych za zawarcie transakcji lub wystąpienie do prokuratury z zawiadomieniem o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W przypadku niektórych spółek, bieżący wynik na zrealizowanych instrumentach pochodnych jest dodatni, istnieje jednak możliwość odnotowania straty memoriałowej na wdrożonych, ale jeszcze nierozliczonych transakcjach.

Jednocześnie informuję, że pismem z dnia 04.03.2009 r. na podstawie ustawy o rachunkowości, przepisów MSR 39 i MSSF 7 oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24.12.2008 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu

ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych zwróciłem się z prośbą do Zarządów i Rad Nadzorczych nadzorowanych spółek o rozszerzenie obowiązków informacyjnych o dane opisujące skutki zawieranych przez te spółki transakcji zabezpieczających poprzez ich umieszczenie w Informacji dodatkowej Sprawozdania Finansowego jednostki (poczynając od sprawozdania za 2008 rok).

W piśmie proszę także o wskazanie, w dokumentach przygotowywanych na ZWZ, trybu realizacji tego obowiązku przez Zarząd i Radę Nadzorczą we współpracy z biegłym rewidentem. Informacje dotyczące skutków transakcji zabezpieczających winny dać odpowiedź na pytanie czy spółka w roku obrotowym korzystała z instrumentów finansowych zabezpieczających ryzyka: kursowe, stóp procentowych, cen surowców (np. kontrakty terminowe (forward), transakcje swap, opcje walutowe put lub call).

Jednocześnie pragnę poinformować, że pytanie Pana senatora dotyczące zasad, na jakich zostały zawarte umowy z bankami – ustne, telefoniczne, pisemne – w sprawie opcji walutowych, dotyczy szczegółowych danych odnośnie dwustronnych umów zawieranych pomiędzy bankiem a spółką, co stanowi tajemnicę handlową stron umowy. W przypadku jej upublicznienia konieczne jest uzyskanie zgody obu stron, szczególnie ze względu na fakt, iż wiele spółek z udziałem Skarbu Państwa posiada status spółki publicznej i w związku z tym zarówno ich Zarządy jak i akcjonariusze (zgodnie z art. 156 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) zobowiązani są do szczególnego sposobu przekazywania informacji.

2
Jozamieli
MINISTER
Aleksander Grad

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Spraw Parlamentarnych